

Nr 208.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upprättande av en medicinsk högskola i Göteborg jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

I propositionen nr 221 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 16 april 1948, föreslagit riksdagen att

1. besluta, att en medicinsk högskola, omfattande både preklinisk och klinisk undervisning, skall i enlighet med vad departementschefen anfört successivt från och med budgetåret 1948/49 upprättas i Göteborg samt att vid högskolan undervisningen för medicine kandidatexamen skall påbörjas höstterminen 1949 och undervisningen för medicine licentiatexamen vårterminen 1952;

2. besluta, att vid högskolan skall från och med den 1 juli 1948 inrättas en professors- och en prosektorsbefattning i anatomi samt från och med den 1 januari 1949 en professors- och en prosektorsbefattning i histologi;

3. besluta, att för professurer och övriga ordinarie lärarbefattningar vid statsuniversitetet gällande avlönings- och pensionsbestämmelser skola äga motsvarande tillämpning beträffande medicinska högskolan i Göteborg;

4. godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för medicinska högskolan i Göteborg, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49;

5. godkänna av departementschefen förordade grunder för samarbete med Göteborgs stad i fråga om anordnande och drift av den medicinska högskolan i Göteborg, däri inbegripet även samordningen av den medicinska högskolans bibliotek med Göteborgs stadsbibliotek;

6. för budgetåret 1948/49 anvisa:

a) till Medicinska högskolan i Göteborg: Avlöningar ett förslagsanslag av 63 000 kronor,

b) till Medicinska högskolan i Göteborg: Utrustning ett reservationsanslag av 300 000 kronor,

c) till Medicinska högskolan i Göteborg: Anskaffande av vetenskaplig litteratur till biblioteket ett reservationsanslag av 25 000 kronor,

d) till Medicinska högskolan i Göteborg: Organisationskommittén: Förvaltningskostnader m. m. ett förslagsanslag av 50 000 kronor,

e) till Nybyggnad för medicinska högskolan i Göteborg ett investeringsanslag av 150 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ohlon m. fl.* (I: 378) och den andra inom andra kammaren av herr *von Friesen m. fl.* (II: 543), i vilka hemställts, att klinisk undervisning för svenska studenter vid den medicinska högskolan i Göteborg måtte begynna tidigare än vårterminen 1952, helst från och med höstterminen 1949, samt att den ifrågasatta organisationskommittén för uppbyggnad av högskolans verksamhet måtte få taga befattning med alla högskolans angelägenheter under uppbyggnadsperioden, således även med befordringsärenden enligt de riktlinjer, som i motionen skisserats och att sålunda karolinska institutets befattning med högskolans utnämningar ej måtte ifrågakomma.

Sedan dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 september 1946 tillkallat tio sakkunniga för att inom departementet verkställa utredning och avgiva förslag rörande en eventuell medicinsk undervisningsanstalt i Göteborg, överlämnade de sakkunniga, vilka i det följande benämnas *1946 års sakkunniga*, den 26 februari 1947 betänkande med utredning och förslag i ämnet. Betänkandet har varit föremål för remissbehandling, varvid bland annat universitetskanslern framhöll, att betänkandet av naturliga skäl icke kunnat så utformas, att därpå grundade mera definitiva anslagsberäkningar kunnat verkställas. Kanslern ansåg därför, att betänkandet, som lämnat en god och klarläggande orientering i fråga om förutsättningarna för en medicinsk högskola, borde närmare överarbetas och kompletteras, vilket lämpligen kunde ske genom en mindre organisationskommitté.

För fortsatt beredning av frågan om inrättande av en medicinsk högskola i Göteborg tillkallade departementschefen sedermera den 30 juni 1947 med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande sex sakkunniga, med uppdrag särskilt att förbereda och detaljplanera inrättandet av en dylik högskola i syfte att högskolan måtte kunna börja sin verksamhet om möjligt redan höstterminen 1948. Ifrågavarande sakkunniga, vilka i det följande benämnas *organisationskommittén*, ha med skrivelse den 9 januari 1948 överlämnat sitt betänkande. — Remissutlåtanden över detsamma ha avgivits av universitetskanslern, statskontoret, byggnadsstyrelsen, medicinalstyrelsen och statens institut för folkhälsan, varjämte Sveriges förenade studentkårer inkommit med en skrift i ärendet.

Den medicinska högskolans omfattning m. m.

Organisationskommittén anser i likhet med *1946 års sakkunniga*, att en medicinsk högskola bör omfatta både preklinisk och klinisk undervisning.

Kommittén har vidare funnit övervägande skäl tala för att den kliniska undervisningen igångsättes samtidigt med den prekliniska. Av en av kom-

mittén företagen undersökning hade nämligen framgått, att i Lund och än mer i Uppsala ett ej ringa antal sökande till kliniska tjänstgöringar och kurser måst avvisas på grund av platsbrist. Såväl de medicinska föreningarna i Lund och Stockholm som Uppsala medicinares förening hade framhållit, att de överbelastade tjänstgöringarna och kurserna försvårade en rationell planläggning av studierna, att studietiden ej sällan förlängdes, att den individuella undervisningen på grund av de stora kurserna bleve lidande samt att undervisningen ej kunde i önskvärd utsträckning tillgodogöras. Tidpunkten för den kliniska undervisningens igångsättande hade emellertid, framhåller kommittén, betydelse även ur en annan synpunkt än den nyss berörda. Denna undervisnings påbörjande först sedan de första medicine kandidaterna utbildats i Göteborg skulle nämligen medföra, att ett flertal överläkartjänster vid stadens sjukhus måste vakanssättas och uppehållas på förordnande på lång tid, i ett par fall ända upp till 4 à 5 år, ett förhållande som måste innebära betydande olägenheter för staden och dess sjukvård.

Kommittén har räknat med att undervisningen vid den nya högskolan kan igångsättas redan hösten 1948, vilket skulle möjliggöras genom utnyttjande av vissa provisoriska anordningar i avvaktan på ett färdigställande av de planerade nybyggnaderna.

Beträffande omfattningen av elevintagningen ansluter sig organisationskommittén till 1946 års sakkunnigas förslag — innebärande en årlig nyintagning av två kurser om vardera 30 studerande vid de prekliniska samt tre kurser om envar 20 studerande i de kliniska ämnena — dock att intill dess den prekliniska undervisningen fullt utbyggt, vilket kunde beräknas taga en tid av omkring 2 1/2 år, antalet nyintagningar till den kliniska undervisningen borde begränsas till två per år med 20 studerande i varje intagning.

I *remissyttrandena* har framhållits lämpligheten av att till Göteborg förlägga medicinsk undervisning med hänsyn till det rikhaltiga och mångsidiga patientmaterial, som där erbjuder sig.

I fråga om undervisningens omfattning har allmänt hävdats den omfattningen att en fullständig medicinsk högskola bör inrättas i Göteborg.

Rörande frågan om verksamheten vid den nya medicinska högskolan bör igångsättas med preklinisk och klinisk undervisning samtidigt eller med till en början endast preklinisk undervisning ha olika uppfattningar gjort sig gällande. Medan *medicinalstyrelsen* och *medicinska fakulteten i Uppsala* förordat det förstnämnda alternativet, ha *statskontoret*, *kanslern*, *medicinska fakulteten i Lund* och *karolinska institutets lärarkollegium* funnit övervägande skäl tala för att den kliniska undervisningen igångsättes först sedan den prekliniska utbyggt och högskolans egna studerande förts fram till de kliniska studierna.

Karolinska institutets lärarkollegium framhåller som sin uppfattning, att vad organisationskommittén anfört rörande belastningen å landets kliniska utbildningsanstalter icke gäve en fullständig bild av förhållandena. De kliniska utbildningsanstalterna vore, åtminstone vad karolinska institutet beträffade, dimensionerade såväl beträffande lokaler som patientmaterial så att de skulle kunna betjäna det antal studenter, som genomginge undervisningen vid de teoretiska institutionerna. Dessa vore i sin tur beräknade efter ett visst bestämt antal studerande. Kollegiet framhåller, att några felkalkyler beträffande denna organisation icke föreläge och att någon trängsel vid institutets kliniker icke funnes, bortsett från tillfälliga undantag. Som exempel härpå nämner kollegiet, att den 1 oktober 1947, då praktiskt taget alla kliniska kurser och tjänstgöringar, där konkurrens om platserna råder, togo sin början, endast 5 sökande måst avvisas, vilka emellertid förklarat sig utan nackdel kunna ägna sig åt tentamensläsning. Lärarkollegiet framhåller därefter, att de väsentligaste svårigheterna vid de kliniska utbildningsanstalterna i stället låge i den stora bristen på underordnade lärarkrafter.

Medicinska fakulteten i Lund har anfört liknande synpunkter på föreliggande spörsmål som karolinska institutets lärarkollegium.

Kanslern har ansett sig böra fästa avsevärd vikt vid den omständigheten, att utbildningen av de säkerligen ganska få medicine kandidater, vilka, innan högskolans egna studerande förts fram till de kliniska studierna, kunde påräknas som elever, skulle bli oproportionerligt kostsam. Den olägenhet, som vakanssättningen av vissa lediga eller ledigblivande överläkarbefattningar onekligen innebure, syntes icke kanslern vara så stor, att den kunde tillmätas avgörande betydelse.

I fråga om tidpunkten för undervisningens igångsättande har *kanslern* — under hänvisning till de omfattande förberedelser, som vore erforderliga för undervisningen i de första prekliniska ämnena, anatomi och histologi — icke ansett möjligt, att den prekliniska undervisningen skulle kunna påbörjas förrän hösten 1949. Det vore viktigt, framhåller kanslern, att undervisningen vid den nya högskolan icke från början bleve bristfällig. Det syntes även kanslern föga sannolikt att iordningställandet av för undervisning i de morfologiska ämnena erforderliga provisoriska lokaler kunde vara avslutat förrän under förra hälften av år 1949.

Av *karolinska institutets lärarkollegium* har kraftigt betonats omöjligheten att redan till hösten 1948 anskaffa den undervisningsmateriel i form av samlingar, apparatur och instrument, som vore erforderlig för en tillfredsställande undervisning i anatomi och histologi.

Departementschefen har till en början beträffande behovet av ytterligare en medicinsk högskola i landet och lämpligheten av att denna förlägges till Göteborg anfört följande.

Den brist på läkare, såväl allmänläkare som specialister, som för närvarande otvivelaktigt råder, torde på grund av redan beslutade eller planerade sociala reformer på sjukvårdens område komma att avsevärt stegras under de närmaste decennierna. Här må endast erinras om den ökning av läkarbehovet, som måste bli en följd av genomförandet av den av riksdagen i princip beslutade lagen om allmän sjukförsäkring m. m. I ett av medicinalstyrelsen nyligen avgivet betänkande (SOU 1948: 14) har vidare framlagts förslag till utbyggnad av den öppna läkarvården i landet, vilket förutsätter en väsentligt ökad utbildning av läkare. Enligt medicinalstyrelsens beräkningar skulle läkarbehovet i landet bli så stort, att med oförändrad intagning vid de medicinska utbildningsanstalterna en brist av minst 2 500 läkare skulle uppstå år 1960. Även om det av medicinalstyrelsen framlagda programmet endast skulle komma att delvis förverkligas, är det dock uppenbart, att en icke oväsentlig ökning av utbildningsmöjligheterna för läkare är påkallad. Riksdagen har också i sin skrivelse 1946:463 givit uttryck för samma uppfattning. Vid de nuvarande medicinska läroanstalterna, där normalt brukat intagas omkring 190 studerande årligen men vid vilka intagningen i fjol och i år ökats till 220 studerande, torde enligt vad kanslern i skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 januari 1948 framhållit någon ytterligare nämnvärd ökning av intagningen icke för närvarande vara möjlig. Under sådana förhållanden synes den eftersträfvade ökningen av utbildningskapaciteten kunna vinnas endast genom att en ny medicinsk läroanstalt inrättas. Med hänsyn till den långa utbildningstiden för läkare är det angeläget, att frågan härom snarast kan bringas till en lösning.

Starka skäl tala enligt min uppfattning för att den nya medicinska högskolan förläggas till Göteborg. Såsom i ärendet framhållits, torde nämligen Göteborgs stad med sin omfattande och mångsidiga sjukvård redan nu erbjuda synnerligen goda förutsättningar för medicinsk undervisning. Dessa förutsättningar komma att ytterligare förbättras efter genomförandet av den redan påbörjade betydande utbyggnaden av stadens sjukhusväsen, varvid möjlighet finnes att tillgodose även den medicinska undervisningens och forskningens behov av lokaler. Sistnämnda omständighet gör, att tidpunkten nu får anses mycket lämplig att överväga förläggandet av en medicinsk högskola till Göteborg.

I fråga om den nya läroanstaltens omfattning, tidpunkten för verksamhetens igångsättande m. m. har därefter departementschefen anfört i huvudsak följande.

Jag delar den i ärendet allmänt omfattade meningen, att en ny medicinsk läroanstalt bör meddela såväl preklinisk som klinisk undervisning. Genom att anordna enbart klinisk undervisning skulle man, trots icke oväsentliga kostnader, likväl icke uppnå, att antalet utexaminerade läkare ökas; därtill kommer, att klinisk undervisning och forskning i allt större utsträckning förutsätter ett nära samarbete med teoretiska institutioner. Jag förordar därför, att den nya medicinska läroanstalten organiseras såsom en fullständig medicinsk högskola med såväl preklinisk som klinisk undervisning. Jag vill i detta sammanhang framhålla, att inrättandet av en dylik högskola givetvis icke får hindra eller försena fullföljandet av den upprustning av de redan befintliga medicinska läroanstalterna, som redan påbörjats.

Olika meningar ha yppats beträffande spörsmålet, huruvida den kliniska undervisningen bör igångsättas samtidigt med den prekliniska eller först sedan denna fullt utbyggt och högskolans egna studerande förts fram till de kliniska studierna. För egen del har jag funnit övervägande skäl tala för den av kanslern och statskontoret intagna ståndpunkten, att verksamheten till en början bör omfatta endast preklinisk undervisning. Det bör därvid beaktas, att ett omedelbart påbörjande av klinisk undervisning i huvudsak icke skulle fylla annat ändamål än att tjäna som en temporär avlastning av de övriga kliniska utbildningsanstalterna. Även om vid dessa en viss trängsel i en del kurser för närvarande kan förmäras, torde dock denna kunna avhjälpas på ett enklare och mindre kostsamt sätt än genom att omedelbart starta klinisk undervisning i Göteborg. En sådan skulle, enligt vad kanslern påpekat, av allt att döma bli oproportionerligt dyrbar med hänsyn till det förhållandevis ringa antal medicine kandidater, som kan antagas komma att begagna sig därav. Därtill kommer, att en icke alltför kort förberedelsestid erfordras för den mångfald av organisatoriska problem, som helt naturligt komma att uppstå i samband med anordnandet av den kliniska undervisningen. Den av organisationskommittén påtalade olägenheten med ett mer eller mindre långvarigt vakanthållande av lediga eller ledigblivande överläkarbefattningar vid sjukhusväsendet i Göteborg torde komma att bortfalla vid bifall till det förslag om tillsättning av dylika tjänster, som jag i det följande ämnar framlägga.

Organisationskommittén har räknat med att undervisningen vid den nya medicinska läroanstalten skulle kunna påbörjas redan hösten 1948. Kommittén torde dock härvid ha utgått ifrån att definitivt beslut i frågan komme att föreligga redan i början av år 1948. Det är med hänsyn till bristen på läkare visserligen önskvärt, att verksamheten igångsättes så snart som möjligt, men man kan icke bortse från att upprättandet av en ny stor akademisk undervisningsanstalt kräver omfattande och tidsödande förberedelser. Denna synpunkt har starkt betonats av kanslern och vederbörande medicinska högskolemyndigheter. Jag har noggrant övervägt på denna fråga inverkan omständigheter och kommit till den uppfattningen, att det icke är möjligt att igångsätta verksamheten redan hösten 1948. Man synes icke heller lämpligen böra räkna med att detta skall kunna ske vårterminen 1949. Däremot torde, såvitt nu kan bedömas, förhållandena böra möjliggöra, att undervisningen påbörjas hösten 1949. Jag räknar alltså med att, om inga oförutsedda svårigheter lägga hinder i vägen, preklinisk undervisning med början i ämnena anatomi och histologi skall igångsättas från och med höstterminen 1949 vid den nya medicinska högskolan i Göteborg. Den kliniska undervisningen torde i enlighet med vad jag nyss anfört böra anstå till dess de första medicine kandidaterna utbildats vid högskolan, vilket kan beräknas ske efter 2 1/2 år, och alltså lämpligen igångsättas från och med vårterminen 1952.

I motionerna I: 378 och II: 543 anföres till stöd för yrkandet, att den kliniska undervisningen måtte igångsättas tidigare än vårterminen 1952, följande.

Redan för närvarande pågår vid Göteborgs sjukvårdsanstalter klinisk undervisning, nämligen för norska studenter, en undervisning, som kommer att fortsätta med nya kurser nästkommande läsår. Samtidigt är det bekant, att ett ej ringa antal svenska sökande till klinisk tjänstgöring och

klinisk undervisning under de senaste åren måst avvisas vid de medicinska undervisningsanstalterna i landet på grund av bristande utrymme. Sannolikt kommer detta förhållande att fortbestå under de närmaste åren med ty åtföljande förlängning av studietiden för de på detta sätt hejdade medicine kandidaterna. Detta är så mycket mer otillfredsställande, som ju en allvarlig läkarbrist råder i landet. Då synbarligen redan nu klinisk undervisning, låt vara för norska studenter, kan bedrivas vid Göteborgs stads sjukvårdsinrättningar, synes det vara lämpligt att även svenska medicine kandidater skulle kunna få draga nytta därav tidigare än vad som ifrågasatts i propositionen.

Lokalfrågor.

Organisationskommitténs förslag i fråga om lokalerna innebär i korthet, att för de prekliniska institutionerna skulle å Sahlgrenska sjukhusets område uppföras två institutionskomplex — varav det ena avsetts för de patologiska och bakteriologiska institutionerna och det andra för övriga prekliniska institutioner — samt att för den kliniska undervisningen erforderliga utrymmen skulle tillskapas i samband med den planerade och delvis redan påbörjade utbyggnaden av sjukhusväsendet i Göteborg. Kostnaderna för statsverket för dessa byggnader ha beräknats till i avrundade tal 9 912 000 kronor för den prekliniska och 846 000 kronor för den kliniska undervisningen. Av de för de prekliniska institutionerna ifrågasatta båda byggnadskomplexen har det förstnämnda — innefattande de patologiska och bakteriologiska institutionerna — avsetts att uppföras av Göteborgs stad, varvid staten skulle bidra med hälften av byggnadskostnaderna, medan det andra byggnadskomplexet avsetts att uppföras och helt bekostas av staten. Såsom provisoriska lokaler för preklinisk undervisning i ämnena anatomi, histologi, fysiologi, medicinsk kemi och farmakologi i avvaktan på färdigställandet av nyssnämnda nybyggnader har organisationskommittén räknat med iordningställande på Göteborgs stads bekostnad av vissa staden tillhöriga fastigheter, nämligen Fjärde Långgatan 7 och paviljong I inom Vasa sjukhus, vilka lokaler sedan skulle förhyras av staten för högskolans räkning för en beräknad årlig hyra av 111 000 kronor under de fem första åren. Några särskilda provisoriska anordningar för den prekliniska undervisningen i patologi och bakteriologi ha däremot icke av organisationskommittén ifrågasatts med hänsyn till de betydande kostnader, som skulle vara förknippade därmed. Kommittén har räknat med, att den planerade nybyggnaden för de patologiska och bakteriologiska institutionerna skulle kunna färdigställas så snart, att den patologiska undervisningen, som meddelas först under den prekliniska undervisningens tredje år, omedelbart skulle kunna förläggas dit och den bakteriologiska undervisningen då kunna beredas förbättrade provisoriska utrymmen i den laboratoriebyggnad, som nu inrymmer de patologiska och bakteriologiska avdelningarna vid Sahlgrenska sjukhuset. För den kliniska undervisningen under provisorietiden

har kommittén förvissat sig om att godtagbara lokaler skulle utan kostnad för statsverket ställas till förfogande.

Beträffande detaljerna i de olika förslagen torde få hänvisas till propositionen, s. 11—23.

Statskontoret har betonat vikten av att möjligheterna till en begränsning av de enligt förslagen planerade utrymmena noga undersökas.

Byggnadsstyrelsen, som funnit utformningen av förslaget beträffande de prekliniska institutionerna i flera avseenden ej helt övertygande, har med hänsyn till uppgiftens storleksordning och allmänna betydelse ansett önskvärdt, att denna byggnadsfråga bleve mera allsidigt belyst, innan slutlig ställning togs till hur anläggningen borde utformas. Detta syntes lämpligast kunna ske genom att anordna en arkitekttävling, något som med hänsyn till nuvarande förhållanden på arbetsmarknaden icke syntes behöva fördröja byggnadsarbetenas påbörjande. En sådan allsidig utredning genom tävling kunde beräknas kosta omkring 65 000 kronor.

Departementschefen har anslutit sig till tanken på en arkitekttävling och därvid anfört följande.

Det kan ifrågasättas, om icke en viss beskärning av lokalprogrammet åtminstone för de rent statliga institutionerna skulle vara möjlig utan men för undervisning och forskning. Det synes mig icke möjligt att utan ytterligare noggrann utredning taga ställning till detta omfattande och betydelsefulla byggnadsprojekts närmare utformning. Jag delar byggnadsstyrelsens uppfattning, att den ytterligare utredning, som synes påkallad, bäst torde kunna ske genom en allmän arkitekttävling. Denna torde böra omfatta hela det byggnadskomplex, som skall inrymma de fem teoretiska institutioner, för vars uppförande och drift staten enligt avtalsförslaget skall svara. Jag förordar därför, att en dylik tävling kommer till stånd och att det uppdrages åt byggnadsstyrelsen att anordna densamma. I samband därmed torde inom byggnadsstyrelsen, i samråd med organisationskommittén för den medicinska högskolan och den expertis i övrigt, som må finnas erforderlig, en noggrann omprövning av lokalprogrammet böra ske, varvid även bör beaktas vad kanslern anfört rörande angelägenheten av att byggnaderna så utformas, att goda möjligheter till utvidgning av varje enskild institution finnas.

För anordnande av den förordade arkitekttävlingen och för bestridande av kostnaderna för de utredningsarbeten inom byggnadsstyrelsen, som, enligt vad jag nyss anfört, böra ligga till grund för tävlingen, torde för nästa budgetår böra anvisas ett investeringsanslag av 150 000 kronor. Jag förutsätter därvid, att från anslaget även skall utgå vederbörliga ersättningar för de på uppdrag av organisationskommittén upprättade skissritningarna m. m.

I övrigt har departementschefen tillstyrkt organisationskommitténs förslag till lösning av de olika lokalfrågorna. Beträffande den prekliniska undervisningen i patologi och bakteriologi har departementschefen framhållit, att han funne det i hög grad angeläget, att de av organisationskommittén härutinnan uppgjorda planerna förverkligades, då eljest mycket stora svårigheter skulle uppstå för undervisningen i dessa ämnen.

Utrustning.

Enligt *organisationskommitténs* preliminära beräkningar skulle den medicinska högskolans utrustning betinga följande på statsverket fallande kostnader:

Prekliniska institutioner	kronor	2 912 000
Kliniska »	»	342 000
	Summa kronor	3 254 000

Härav har för budgetåret 1948/49 beräknats ett belopp av 627 000 kronor, varav 490 000 kronor för den prekliniska och 137 000 kronor för den kliniska undervisningen.

Beträffande den närmare fördelningen av de av kommittén beräknade kostnaderna å olika institutioner m. m. torde få hänvisas till propositionen, s. 27—29.

Departementschefen har anfört följande.

Såsom organisationskommittén framhållit är det av naturliga skäl icke möjligt att redan nu bedöma de slutliga kostnaderna för utrustning till den medicinska högskolan. Man torde kunna utgå ifrån att frågan om utrustningen av de permanenta prekliniska institutionerna icke blir aktuell förrän tidigast om 5 å 6 år. Innan dess kan den snabba utvecklingen på detta område ha frambragt nya rön, som på ett avgörande sätt komma att påverka utrustningsprogrammet. Vidare bör framhållas vanskligheten av att med nuvarande fluktuationer i prisnivån göra några mer tillförlitliga kostnadskalkyler. Ett ställningstagande redan nu till utrustningsfrågan i hela dess vidd synes icke heller ur högskolans synpunkt erforderligt; den torde böra lösas successivt alltefter den medicinska undervisningens fortgående utbyggnad. Till principerna för fördelningen mellan staten och Göteborgs stad av vissa utrustningskostnader tager jag ställning i det följande vid behandlingen av det framlagda förslaget till avtal mellan ifrågasvarande parter.

För tillfället aktuell är endast frågan om den utrustning och inredning, som kräves för undervisningens igångsättande hösten 1949 vid de provisoriska anatomiska och histologiska institutionerna. Organisationskommittén har beräknat kostnaden för nämnda utrustning m. m. till i runt tal 490 000 kronor. Kanslern, som icke funnit anledning till erinran mot dessa beräkningar, har ansett hela beloppet böra anvisas redan för nästa budgetår. För egen del finner jag tillräckligt, om endast en del av beloppet, lämpligen 300 000 kronor, nu anvisas men bemyndigande lämnas organisationskommittén att träffa avtal om leverans av utrustning och inredning för ifrågasvarande provisoriska institutioner inom en kostnadsram av 490 000 kronor. Jag förutsätter då, att återstoden av detta belopp eller 190 000 kronor kommer att anvisas för budgetåret 1949/50.

Personalorganisation.

Å s. 32 och 33 i propositionen har lämnats en översikt av personalbehovet vid den nya medicinska läroanstalten i anslutning till *organisationskommitténs* förslag. Kommittén har framlagt två alternativa beräkningar, var-

av den ena (Alt. I) avser personalorganisationen vid ett samtidigt igångsättande av den prekliniska och den kliniska undervisningen och den andra (Alt. II) vid ett påbörjande av den kliniska undervisningen först sedan de första medicine kandidaterna utbildats eller från och med budgetåret 1951/52.

I anslutning till det beräknade personalbehovet har organisationskommittén upprättat två alternativa avlöningsstater för den medicinska högskolan, hänförande sig till motsvarande alternativ i fråga om beräkningen av personalbehovet. Av följande sammanställning framgå de beräknade avlöningsstaternas slutsummor.

	Avlöningsstatens slutsumma i kronor för budgetåret			
	1948/49	1949/50	1950/51	1951/52
Alt. I	671 000	874 000	966 000	1 132 000
Alt. II	189 000	392 000	628 000	1 132 000

Härtill komma kostnader för dyrtidstillägg, kristillägg, provisoriskt lönetillägg och provisorisk avlöningsförstärkning, vilka kostnader enligt nu gällande principer bestridas från särskilda anslag å riksstaten.

Kanslern framhåller, att det icke varit honom möjligt att på den korta tid, som stått till buds, i detalj taga ställning till organisationskommitténs förslag beträffande personalorganisationen. I nu förevarande sammanhang syntes det icke heller erforderligt att till prövning upptaga personalorganisationen annat än i fråga om de båda teoretiska ämnen — anatomi och histologi — vari undervisning skall meddelas under första utbildningsåret, d. v. s. enligt kanslerns förslag läsåret 1949/50 (enligt kommitténs förslag 1948/49). Kanslern har icke haft något att erinra mot kommitténs förslag i nämnda hänseende. Även om ingen undervisning skulle komma att äga rum under budgetåret 1948/49 måste dock, framhåller kanslern, vissa befattningshavare förordnas och vissa anslag beviljas för att möjliggöra anskaffande av behövlig undervisningsmateriel i anatomi och histologi samt vidtagande av övriga erforderliga förberedande åtgärder för undervisningens igångsättande hösten 1949.

Kanslern föreslår, att en professors- och en prosektorsbefattning i anatomi inrättas från och med den 1 juli 1948 och att motsvarande befattningar i histologi — i vilket ämne undervisning äger rum först vårterminen 1950 — inrättas från och med den 1 januari 1949. Vidare föreslås anvisande av 30 000 kronor för anställande av den tekniska personal, som är erforderlig för anskaffande av undervisningsmateriel i nämnda ämnen. Kanslern framhåller, att stora fordringar måste ställas på den tekniska skickligheten hos denna personal, varför avlöningsförmånerna måste ut-

mätas under hänsynstagande härtill. Det syntes böra ankomma på organisationskommittén att efter förslag av vederbörande professor bestämma arvodesbeloppen.

Rörande principerna för tillsättning av professors- och laboratorstjänst, förenad med befattning som överläkare eller institutionschef vid Göteborgs stads sjukhus, ha olika meningar gjort sig gällande. *Organisationskommittén* har, i likhet med *medicinska fakulteten i Lund*, funnit skäl tala för att sjukhusdirektionen i Göteborg tillerkännes rätt att, innan tillsättningsförfarandet överlämnas till kanslern, avge yttrande över å förslagsrum uppsattas lämplighet såsom överläkare respektive institutionschef. *Medicinska fakulteten i Uppsala* och *karolinska institutets lärarkollegium* ha för sin del uttalat, att tillsättningen av berörda tjänster uteslutande borde ske enligt universitetsstatuternas föreskrifter, d. v. s. utan yttranderätt för sjukhusdirektionen. *Kanslern*, som ej velat motsätta sig, att sjukhusdirektionen får avgiva yttrande, har anfört följande.

Vid handläggningen av ett akademiskt befordringsärende bör man skilja mellan fordringarna för kompetensförklaring («sökandes skicklighet till befattningen») och grunderna för den inbördes placeringen av två eller flera kompetenta sökande.

Då fråga är om tillsättande av en med överläkarbefattning förenad professur i kliniskt ämne, är det självklart, att skicklighet till befattningen måste förutsätta — förutom den vetenskapliga skickligheten, som gemensligen plägar benämnas »professorskompetens» — att sökanden har en genom tillräckligt långvarig och allsidig sjukhustjänstgöring förvärvat läkarutbildning, som är stöd för betryggande skicklighet som överläkare. Det kunde ifrågasättas, att denna kompetens i likhet med vad som tidigare gällt i fråga om professorsbefattning i psykiatri, förenad med överläkarbefattning vid statligt sinnessjukhus, skulle prövas av medicinalstyrelsen. Jag har emellertid i mitt yttrande över 1946 års sakkunnigas betänkande icke velat motsätta mig, att sjukhusdirektionen beredes tillfälle att yttra sig »rörande vederbörandes skicklighet som läkare och förmåga att som överläkare leda arbetet på en sjukhusavdelning». Mellan de sökande, som enligt nämnda grunder äro skickliga till den kliniska professuren ifråga, måste graden av vetenskaplig skicklighet vara den *ensamt* avgörande befordringsgrunden. Detta är en grundregel i det akademiska befordringsväsendet, från vilken man enligt min bestämda övertygelse icke kan avvika utan uppenbar risk för att den vetenskapliga forskningen skall hämmas.

Jag förutsätter, att den av organisationskommittén föreslagna bestämmelsen icke kan anses stå i strid mot mitt här förut gjorda uttalande.

Departementschefen har för egen del anfört i huvudsak följande.

Liksom i fråga om utrustningen läser det icke vara nödvändigt att nu i detalj taga ställning till organisationskommitténs förslag beträffande personalorganisationen vid den nya högskolan. Jag finner därför lämpligt, att spörsmålen rörande nämnda organisation upptagas till behandling successivt allteftersom den fortgående utbyggnaden av högskolan gör dem aktu-

ella. Jag inskränker mig därför nu till att beröra det personalbehov, som föranledes av första årets undervisning i anatomi och histologi.

Kanslern har i anslutning till organisationskommitténs förslag hemställt, att en professors- och en prosektorsbefattning inrättas i vardera av dessa ämnen, i anatomi från och med nästa budgetårs början och i histologi från den 1 januari 1949. Därmed skulle dessa befattningshavare få ett år på sig att anskaffa behövlig undervisningsmateriel och vidtaga övriga förberedelser för att igångsätta undervisningen i dessa ämnen. Jag har funnit förslaget välmotiverat och biträder därför detsamma. På grund av den tidsödande tillsättningsproceduren torde ifrågakarande befattningar sannolikt komma att under budgetåret i stor utsträckning uppehållas av vikarier. Såsom kanslern framhållit kunna omständigheterna vara sådana, att det måste anses skäligt, att dessa vikariers arvoden fastställas till högre belopp än de i allmänhet utgående. Jämlikt gällande bestämmelser har Kungl. Maj:t möjlighet att meddela beslut i dylikt avseende.

Jag biträder vidare kanslerns förslag, att för nästa budgetår anvisas ett till 30 000 kronor avrundat belopp för anställande av teknisk personal för tillverkning och anskaffning av planscher och preparat m. m. Ersättning till ifrågakarande personal, vilkens anställning kan antagas bli av tillfällig art, torde böra utgå i form av arvoden, fastställda av organisationskommittén. Jag förutsätter därvid, att arvodena icke bestämmas till högre belopp än som vederbörande befattningshavare skulle ha erhållit med tillämpning av de av organisationskommittén förordade lönegradsplacementerna.

I fråga om principerna för tillsättning av professors- och laboratorbefattning vid högskolan, förenad med befattning som överläkare eller institutionschef vid Göteborgs stads sjukhus, har jag icke funnit något att erinra mot att Göteborgs stads sjukhusdirektion tillerkännes rätt att, innan tillsättningsärendet överlämnas till kanslern, avgiva yttrande rörande de å förslagsrum uppsattas lämplighet såsom överläkare respektive laboratorieföreståndare. Mina synpunkter på detta spörsmål sammanfalla helt med de av kanslern anförda. Jag vill tillika erinra om att motsvarande befogenhet ansetts böra tillerkännas Malmö stad i det avtal mellan staten och nämnda stad angående anordnande av viss medicinsk-klinisk undervisning vid Malmö allmänna sjukhus, som numera föreligger.

För budgetåret 1948/49 har departementschefen beräknat medelsbehovet till avlöningar till 63 000 kronor.

Departementschefen har vidare i detta sammanhang berört spörsmålet, hur man, därest den kliniska undervisningen igångsättes först vårterminen 1952, lämpligen bör förfara med sådana nu lediga eller under de närmaste åren eventuellt ledigblivande överläkartjänster vid Göteborgs stads sjukhus, vilka framdeles äro avsedda att förenas med befattningar som professor eller laborator vid den medicinska högskolan. Departementschefen har härom anført följande.

Vissa olägenheter kunna givetvis ur sjukvårdens synpunkt uppstå, därest dylika överläkarbefattningar skulle under en längre tid behöva hållas vakanta. Det torde därför få anses vara ett allmänt intresse, att de så snart som möjligt kunna besättas med ordinarie innehavare. För närvarande är

överläkarbefattningen å öronavdelningen vid Sahlgrenska sjukhuset vakant. Denna befattning torde, så vitt nu kan bedömas, komma att förenas med en professur i oto-rhino-laryngologi vid högskolan. Under sådana förhållanden synas mig hinder icke böra möta att redan nu tillsätta ifrågavarande överläkartjänst på sätt i förslaget till avtal med Göteborgs stad förutsatts för tillsättning av med överläkartjänst förenad professors- eller laboratorbefattning, d. v. s. i enlighet med eljest gällande föreskrifter rörande tillsättning av högre akademiska befattningar samt med yttranderätt för sjukhusdirektionen i Göteborg. Då en sådan anordning, enligt vad jag under hand gjort mig underrättad om, icke torde möta erinringar från sjukhusdirektionens eller medicinalstyrelsens sida, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga åtgärder i angiven riktning beträffande den nu vakanta överläkartjänsten. Jag förutsätter, att den nye innehavaren av tjänsten skall vid inrättandet av professuren i oto-rhino-laryngologi utan särskilt ansökningsförfarande utses till innehavare av densamma. Skulle under tiden före den kliniska undervisningens igångsättande ytterligare någon överläkartjänst bli ledig, torde utan riksdagens hörande motsvarande förfarande få tillgripas, därest i övrigt förutsättningar därför skulle anses föreligga.

Den medicinska högskolans bibliotek.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att den medicinska högskolans bibliotek skall anordnas som ett filialbibliotek till Göteborgs stadsbibliotek och innehålla i huvudsak endast den nyare och mer efterfrågade medicinska litteraturen. Det medicinska bibliotekets samordnande med Göteborgs stadsbibliotek föreslås grundat på ett formellt avtal mellan staten och Göteborgs stad. Ifrågavarande avtal, vilket föreslås träda i kraft den 1 juli 1948, har följande lydelse.

1. Staten anordnar i anslutning till den till Sahlgrenska sjukhuset förlagda medicinska högskolan ett medicinskt bibliotek, vilket såsom filialbibliotek samordnas med stadsbiblioteket i Göteborg.

2. I punkt 1 angivet filialbibliotek är i första hand avsett att innehålla nyare medicinsk litteratur.

3. Antalet befattningar vid det medicinska biblioteket fastställs av Kungl. Maj:t och riksdag.

4. Det medicinska bibliotekets administration och drift handhaves av staden, som inom ramen för vad därom av Kungl. Maj:t och riksdag fastställts tillsätter, avlönar och pensionerar det medicinska bibliotekets personal.

Personalen avlönas och pensioneras enligt för Göteborgs stads tjänstemän gällande regler.

Före tillsättning av det medicinska bibliotekets personal skall den medicinska högskolans lärarkollegium beredas tillfälle avgiva yttrande.

5. För sina kostnader för avlöningar och pensioner till i punkt 3 angiven personal erhåller staden ersättning av staten efter varje budgetårs slut.

6. Staten tillhandahåller anslag till inköp och bindning av litteratur för det medicinska biblioteket. Med dessa anslag inköpt litteratur förblir statens egendom, varom märkning i lämplig form och på betryggande sätt skall ske.

7. Kostnaderna för underhåll och städning av samt värme, vatten, gas och elektrisk ström till det enligt punkt 1 anordnade bibliotekets lokaler bestridas av staten.

Till uppbyggande av det medicinska bibliotekets bokbestånd har för nästa budgetår förordats anvisande av ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

Den medicinska högskolans ställning i förhållande till Göteborgs högskola.

Frågan om den medicinska högskolans framtida förhållande till Göteborgs högskola har icke tagits upp till avgörande i detta sammanhang. *Departementschefen* framhåller, att detta spörsmål torde kräva ytterligare överväganden. Det syntes icke heller påkallat att redan nu fatta definitiv ståndpunkt i ämnet, enär ett eventuellt sammanförande av de båda högskolorna till en gemensam läroanstalt, såsom föreslagits av organisationskommittén, icke lämpligen borde komma till stånd, förrän den medicinska läroanstalten blivit i huvudsak utbyggd. Intill dess har den nya högskolan förutsatts få karaktären av en fristående läroanstalt, benämnd medicinska högskolan i Göteborg. Dock har visst samarbete med Göteborgs högskola, såsom t. ex. rörande inskrivningen av studerande vid den medicinska högskolan och förändring av högskolans räkenskaper, ansetts böra redan från början komma till stånd.

Anordningar under den medicinska högskolans uppbyggnad.

Organisationskommittén har ansett vissa särskilda anordningar behövlige för den nya medicinska läroanstaltens ledning under uppbyggnadstiden, enär något fullständigt lärarkollegium icke komme att finnas från början. Kommittén har föreslagit alternativa åtgärder, beroende på om den kliniska undervisningen igångsättes samtidigt med den prekliniska eller först sedan denna fullt utbyggs. För sistnämnda fall har kommittén, i likhet med 1946 års sakkunniga, funnit lämpligt, att kommittén får fortsätta sin verksamhet som administrativt ledande organ under uppbyggnadstiden. För ändamålet borde kommittén, i vilken medicinska fakulteten i Uppsala redan nu är företrädd, utökas med fyra av Kungl. Maj:t utsedda ledamöter, nämligen en representant för den medicinska fakulteten i Lund respektive för karolinska institutets lärarkollegium och två representanter för överläkarna vid Sahlgrenska sjukhuset. Beträffande den sålunda förstärkta organisationskommitténs uppgifter har kommittén anfört följande.

Den sålunda utökade organisationskommittén har att i allt väsentligt fullgöra en fakultets uppgifter. Till sin sammansättning skiljer den sig dock från en sådan, då den innefattar fyra medlemmar utan medicinsk fackkunskap. Detta är emellertid motiverat av de betydelsefulla arbetsuppgifter,

som i byggnads- och organisationshänseende påvila kommittén. Kommitténs icke medicinskt utbildade ledamöter förutsätts — förslagsvis genom en på vederbörligt sätt fastställd arbetsordning — icke få rätt att deltaga i handläggningen av medicinskt betonade ärenden.

Organisationskommittén utser lämpligen inom sig ett arbetsutskott förslagsvis på fem medlemmar. Utskottets funktion kommer i stort sett att motsvara på en gång kollegienämnden och förvaltningsnämnden vid karolinska institutet. Av praktiska skäl bör arbetsutskottet ha lokal betoning och — förutom den överläkare vid Sahlgrenska sjukhuset, som redan ingår i organisationskommittén — förslagsvis bestå av de två förutnämnda representanterna för överläkarna vid Sahlgrenska sjukhuset samt vidare av representanterna för Göteborgs högskola respektive Göteborgs stads sjukhusdirektion. De båda sistnämndas deltagande förutsätts begränsat till handläggningen av frågor av icke-medicinsk natur. Arbetsutskottet bör tillerkännas rätt att med sig adjungera behövlig byggnadsexpertis.

Allteftersom undervisningen utvidgas att omfatta nya ämnen, vinna de nyutnämnda eller eljest förordnade professorerna automatiskt säte och stämma i organisationskommittén. Dennas verksamhet övertages av ett lärarkollegium, då undervisningen utbyggs i härför erforderlig omfattning.

För att kunna påbörja arbetet med de permanenta institutionernas definitiva utformning samt i övrigt förbereda deras uppförande och utrustning föreslår kommittén, att ett anslag av 100 000 kronor ställes till dess förfogande för budgetåret 1948/49.

Kanslern har i huvudsak anslutit sig till organisationskommitténs förslag rörande den medicinska läroanstaltens administrativa ledning under den första tiden. I vissa avseenden har dock kanslern framställt vissa erinringar. Sålunda förutsätter kanslern, att den nya läroanstalten kommer att redan från början stå under överstyrelse av kanslern, som vid denna läroanstalt borde ha i huvudsak samma befogenheter som vid de äldre medicinska lärosätena. Dessutom kunde ifrågasättas att under det första skedet av högskolans tillvaro anförtro kanslern vissa ytterligare befogenheter rörande sådana ämnen, där det vid besluts fattande vore av vikt att ha god kännedom om författningar och praxis på det akademiska området.

Kanslern framhåller vidare, att organisationskommittén ej syntes vara lämpligt organ för att handlägga befordringsärenden, där den vetenskapliga skickligheten skulle vara befordringsgrund. Kanslern har vidare härom anfört följande.

Den förberedande behandlingen av dylika ärenden, såsom val av sakkunniga för bedömande av de sökande och upprättandet av förslag till befattningarna, bör omhändreras av en myndighet med erfarenhet beträffande det akademiska befordringsväsendet och med verklig vetenskaplig auktoritet på det medicinska området. Detsamma gäller, då fråga är om förordnande av speciallärare och biträdande lärare m. fl. För högskolans framtida ställning är det av högsta vikt, att rekryteringen å dess ledande vetenskapliga poster från början blir tillfredsställande.

Den lämpligaste myndigheten att handlägga ärenden rörande tillsättning

av professorer och prosektorer m. fl. befattningshavare i den s. k. laboratorgraden vid den nya medicinska läroanstalten synes mig vara karolinska institutet och dess lärarkollegium. Jag utgår ifrån, att institutet av intresse för den medicinska forskningens och undervisningens främjande är villigt åta sig ett dylikt uppdrag. Dessa uppgifter övertas av högskolans lärarkollegium, när detta trätt i funktion.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

Den medicinska högskolan bör givetvis från början stå under tillsyn av kanslern, som beträffande denna läroanstalt bör äga i huvudsak samma befogenheter som i fråga om de nuvarande medicinska lärosätena. Det torde dessutom vara lämpligt att till en början anförtro kanslern vissa ytterligare befogenheter i frågor, som fordra särskild sakkunskap.

Den omedelbara ledningen av högskolan under uppbyggnaden torde lämpligen i enlighet med organisationskommitténs av kanslern biträdda förslag böra ankomma på kommittén, vilken därvid bör erhålla en sådan sammansättning, att den medicinska sakkunskapen blir starkare företrädd. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta härom.

Organisationskommittén torde i allt väsentligt böra erhålla de uppgifter, som av kommittén angivits, dock med de begränsningar, som kanslern förordat. Jag delar sålunda kanslerns uppfattning, att organisationskommittén icke lämpligen bör anförtros handläggningen av befodringsärenden, där den vetenskapliga skickligheten skall vara befodringsgrund, alltså ärenden rörande tillsättning av professorer och befattningshavare i den s. k. laboratorgraden samt om förordnande av speciallärare och biträdande lärare. Handläggningen av dessa ärenden synes i stället, på sätt kanslern ifrågasatt, lämpligen böra ankomma på karolinska institutet och dess lärarkollegium, intill dess att den nya högskolans lärarkollegium trätt i funktion och kan övertaga ifrågavarande uppgifter. Jag utgår ifrån att ersättningar till sakkunniga i befodringsärenden rörande den nya högskolan skola kunna bestridas ur förslagsanslaget till ersättning åt sakkunniga i befodringsärenden vid universiteten m. m. För övriga kostnader, som kunna uppkomma i samband med dessa tillsättningsärenden, torde karolinska institutet böra erhålla ersättning av medel, som ställas till organisationskommitténs förfogande.

Jag erinrar om att jag i det föregående förordat, att vissa särskilda uppgifter — i regel avseende fortsatt utredning av vissa spörsmål — skulle ankomma på organisationskommittén. Det bör vidare åligga kommittén att utarbeta förslag till stadgar för den medicinska högskolan samt att årligen till kanslern ingiva förslag till anslagsäskanden för densamma. Det synes lämpligt, att kommittén bemyndigas att till ett särskilt arbetsutskott delegera beslutanderätten i ärenden av löpande natur, särskilt sådana, som fordra ett snabbt avgörande.

Jag har tidigare i olika sammanhang förordat, att vissa kostnader vid den medicinska högskolan, bland annat i fråga om biblioteket och handläggningen av vissa befodringsärenden, skulle tills vidare få bestridas ur ett särskilt anslag till organisationskommitténs förfogande. Kommittén har i sådant hänseende förordat ett anslagsbelopp av 100 000 kronor och därvid förutsatt, att ur ifrågavarande anslag även skulle bestridas kostnader för den definitiva utformningen av de planerade nybyggnaderna, för vilket

ändamål jag i det föregående förordat anvisande av ett särskilt investeringsanslag. Med hänsyn härtill torde det vara tillfyllest, om till organisationskommitténs förfogande ställes ett anslag av 50 000 kronor. Jag förutsätter därvid, att ur anslaget skola bestridas även kommitténs egna administrationskostnader, såsom dagarvoden, rese- och traktamentsersättningar, ersättningar till experter m. m. Anslaget torde böra givas förslagsanslags karaktär, dock med föreskrift, att det icke må utan Kungl. Maj:ts medgivande överskridas.

I *motionerna I: 378* och *II: 543* har till stöd för yrkandet att karolinska institutets ifrågasatta befattning med vissa befordringsärenden vid den medicinska högskolan icke måtte komma till stånd, framhållits bland annat, att denna anordning syntes vara ägnad att alldeles onödigtvis krångla till en även i övrigt mycket vidlyftig procedur utan att ge några motsvarande värden i utbyte. Om man ville tillförsäkra den medicinska fackkunskapen en avgörande roll vid dessa frågors behandling, torde det vara tillräckligt med ett stadgande, att vid dylika fall Göteborgs högskolas representant i organisationskommittén liksom representanten för Göteborgs sjukhusdirektion ej finge deltaga.

Avtal med Göteborgs stad.

Statens och Göteborgs stads åtaganden ifråga om den förordade medicinska läroanstalten ha avsetts skola regleras i ett avtal mellan parterna. *Organisationskommittén* har framlagt förslag till sådant avtal, vilket förslag stadsfullmäktige i Göteborg den 11 december 1947 för sin del godkänt. Avtalsförslaget är såsom bilaga fogat vid detta utlåtande (*Bilaga*).

Departementschefen har beträffande avtalsförslaget anfört bland annat följande.

Jag har vid prövningen av avtalsförslaget kommit till den uppfattningen, att detsamma på det hela taget får anses innebära en tillfredsställande och acceptabel lösning av ett omfattande problemkomplex, där givetvis i viktiga hänseenden stridiga intressen måste göra sig gällande. Jag vill särskilt framhålla det erkännansvärda tillmötesgående, som från Göteborgs stads sida visats under förhandlingarna och som i hög grad bidragit till att skapa gynnsamma förutsättningar för anordnandet av en medicinsk högskola i staden. Det är givet, att erinringar i fråga om en och annan detalj kunna riktas mot förslaget — och detta gäller särskilt de av statskontoret berörda spörsmålen — men dessa anmärkningar kunna, sedda mot bakgrunden av avtalsförslaget i dess helhet, icke anses vara av den betydelse, att någon ändring av avtalet ur statens synpunkt för den skull synes påkallad. Jag förordar således, att det uppgjorda avtalsförslaget oförändrat lägges till grund för samarbetet mellan staten och Göteborgs stad rörande den medicinska högskolans upprättande och drift. Avtalet torde böra träda i kraft den 1 juli 1948 och gälla tills vidare med två års ömsesidig uppsägningstid.

Jag förutsätter att smärre jämkningar i avtalsbestämmelserna, varav behov måhända framdeles kan uppstå, när närmare erfarenheter vunnits

rörande tillämpningen av avtalet, skola kunna vidtagas utan att riksdagens samtycke behöver inhämtas.

Statskontoret har beträffande den i punkten 29 berörda maximeringsbestämmelsen i fråga om statens bidrag till driften av för undervisningsändamål upplåtna sjukhus framhållit, att en viss oklarhet syntes råda rörande begreppet undervisningssjukhus. Jag har under hand av organisationskommittén erfarit, att kommittén därmed avsett följande sjukhus, nämligen karolinska sjukhuset, serafimerlasarettet, akademiska sjukhuset i Uppsala och Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund. För egen del ansluter jag mig till denna tolkning av ifrågavarande uttryck och finner lämpligt, att densamma vinner tillämpning tills vidare.

I anslutning till vad kanslern anfört rörande den i punkten 35 i avtalsförslaget berörda frågan om avgörandet av uppkommande tvister rörande avtalets tolkning vill jag framhålla, att jag förutsätter att, innan förfarandet med skiljedom tillgripes, särskilda förhandlingar komma att äga rum mellan parterna, varvid det som regel torde kunna bli möjligt att redan på detta stadium uppnå en för båda parter godtagbar lösning.

Utskottet.

Utskottet är ense med departementschefen därom, att en icke oväsentlig ökning av utbildningsmöjligheterna för läkare är påkallad och att detta synes kunna vinnas endast genom inrättandet av en ny medicinsk läroanstalt. Göteborgs stad erbjuder — såsom utredningen i förevarande ärende utvisat — synnerligen goda förutsättningar för medicinsk undervisning, vilka förutsättningar komma att ytterligare förbättras efter genomförandet av den redan påbörjade betydande utbyggnaden av stadens sjukhusväsen. Med hänsyn härtill delar utskottet departementschefens uppfattning, att den nya medicinska högskolan bör förläggas till Göteborg.

Enligt utskottets mening bör den nya läroanstalten organiseras som en fullständig medicinsk högskola med såväl preklinisk som klinisk undervisning. Departementschefen har funnit övervägande skäl tala för att verksamheten till en början omfattar allenast preklinisk undervisning med undervisningens påbörjande hösten 1949. Den kliniska undervisningen avses att igångsättas från och med vårterminen 1952. I motionerna I: 378 och II: 543 har yrkats, att sistnämnda undervisning skulle börja tidigare än vårterminen 1952, helst från och med höstterminen 1949.

Utskottet har vid sin prövning av förevarande spörsmål funnit sig böra ansluta sig till den av departementschefen intagna ståndpunkten. Utskottet vill emellertid i detta sammanhang framhålla, att därest den tendens, som under senare år framträtt till överbelastning av de kliniska tjänstgöringarna och kurserna vid de nu befintliga medicinska högskolorna, skulle i fortsättningen alltmera accentueras, Kungl. Maj:t torde böra taga under övervägande, huruvida icke skäl föreligga för den kliniska undervisningens igångsättande vid en tidigare tidpunkt än den av departementschefen angivna.

Vad lokalfrågorna beträffar, ansluter utskottet sig till departementsche-

fens förslag och har icke funnit något att erinra mot att en allmän arkitekt-tävling kommer till stånd rörande den närmare utformningen av det byggnadskomplex, som är avsett att inrymma de anatomiska, histologiska, medicinsk-kemiska, fysiologiska och farmakologiska institutionerna (det västra institutionskomplexet). Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, har organisationskommittén räknat med att den planerade nybyggnaden för de patologiska och bakteriologiska institutionerna skall kunna färdigställas så snart, att den patologiska undervisningen, som meddelas först under den prekliniska undervisningens tredje år, omedelbart skall kunna förläggas dit och den bakteriologiska undervisningen då kunna beredas förbättrade provisoriska utrymmen i den laboratoriebyggnad, som nu inrymmer de patologiska och bakteriologiska avdelningarna vid Sahlgrenska sjukhuset. Utskottet finner i likhet med departementschefen det i hög grad angeläget, att dessa planer förverkligas, då eljest mycket stora svårigheter skulle uppstå för undervisningen i berörda ämnen.

Vad departementschefen anfört och föreslagit med avseende å utrustning för den nya högskolan, dess personalorganisation, dess bibliotek samt högskolans ställning i förhållande till Göteborgs högskola föranleder icke någon erinran från utskottets sida.

Beträffande erforderliga anordningar under tiden för den medicinska högskolans uppbyggnad har departementschefen framhållit, att högskolan givetvis borde från början stå under tillsyn av kanslern för rikets universitet, som beträffande denna läroanstalt borde äga i huvudsak samma befogenheter som i fråga om de nuvarande medicinska lärosätena, varjämte det dessutom syntes departementschefen lämpligt, att kanslern till en början anförtroddes vissa ytterligare befogenheter, som fordrade särskild sakkunskap. Den omedelbara ledningen av högskolan under uppbyggnadsperioden skulle ankomma på högskolans organisationskommitté. Departementschefen har emellertid i likhet med kanslern ansett, att organisationskommittén icke borde anförtros handläggningen av befodringsärenden, där den vetenskapliga skickligheten skulle vara befodringsgrund, alltså ärenden rörande tillsättning av professorer och befattningshavare i den s. k. laboratorgraden samt förordnande av speciallärare och biträdande lärare. Handläggningen av dessa ärenden har departementschefen, på sätt kanslern ifrågasatt, funnit i stället böra ankomma på karolinska institutet och dess lärarkollegium, intill dess att den nya högskolans lärarkollegium trätt i funktion och kan övertaga ifrågavarande uppgifter. I motionerna I: 378 och II: 543 har föreslagits, att organisationskommittén måtte få taga befattning med samtliga högskolans angelägenheter under uppbyggnadsperioden, alltså även med ifrågavarande befodringsärenden. Utskottet håller för sin del före, att goda skäl anförts för att ärenden rörande tillsättning av professorer och prosektorer m. fl. befattningshavare i den s. k. laboratorgraden böra handläggas av karolinska institutet och dess lärarkollegium, liksom ärenden angående

vikarieförordnanden av längre varaktighet å dessa befattningar. Däremot synes det utskottet icke nödvändigt, att ärenden rörande kortare förordnanden ävensom frågor angående förordnande av speciallärare och biträdande lärare samt vikarier för dessa handläggas i denna ordning. Dessa ärenden synas enligt utskottets mening lämpligen kunna behandlas av organisationskommittén, som, enligt vad departementschefen anfört, torde böra erhålla en sådan sammansättning, att den medicinska sakkunskapen blir starkare företrädd än vad hittills varit fallet. Det torde emellertid böra ankomma på kanslern att när han finner så påkallat från karolinska institutets lärarkollegium inhämta yttrande rörande organisationskommitténs förslag i dylika frågor.

Utskottet tillstyrker, att det uppgjorda avtalsförslaget mellan staten och Göteborgs stad, vilket förslag stadsfullmäktige i Göteborg den 11 december 1947 för sin del godkänt, oförändrat lägges till grund för samarbetet mellan staten och staden rörande den medicinska högskolans uppsättande och drift; avtalet torde såsom departementschefen förordat böra träda i kraft den 1 juli 1948 och gälla tills vidare med två års ömsesidig uppsägningstid. Utskottet ansluter sig till vad departementschefen i övrigt vid behandlingen av avtalsförslaget anfört och har icke funnit något att erinra mot de av departementschefen verkställda anslagsberäkningarna för budgetåret 1948/49.

På grund av den ståndpunkt utskottet här ovan intagit får utskottet föreslå, att motionerna I: 378 och II: 543 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet, att riksdagen må

A. 1. besluta, att en medicinsk högskola, omfattande både preklinisk och klinisk undervisning, skall i enlighet med vad utskottet anfört successivt från och med budgetåret 1948/49 upprättas i Göteborg samt att vid högskolan undervisningen för medicine kandidatexamen skall påbörjas höstterminen 1949 och undervisningen för medicine licentiatexamen vårterminen 1952;

2. besluta, att vid högskolan skall från och med den 1 juli 1948 inrättas en professors- och en prosektorsbefattning i anatomi samt från och med den 1 januari 1949 en professors- och en prosektorsbefattning i histologi;

3. besluta, att för professorer och övriga ordinarie lärarbefattningar vid statsuniversiteten gällande avlönings- och pensionsbestämmelser skola äga motsvarande tillämpning beträffande medicinska högskolan i Göteborg;

4. godkänna följande avlöningsstat för medicinska högskolan i Göteborg, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

I. Professorer och lärare m. fl.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän:
 a. Lön och tjänstgöringspenningar kronor 31 500
 Avgå pensionsavdrag » 2 400 kronor 29 100

Avlöningsstat.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa
1 professor i anatomi	8 000	4 000	12 000
1 » » histologi	4 000	2 000	6 000
<i>Anm.: Professuren i histologi inrättad från den 1 januari 1949.</i>			
1 prosektor vid anatomiska institutionen	6 000	3 000	9 000
1 » » histologiska »	3 000	1 500	4 500
<i>Anm.: Prosektorsbefattningen vid histologiska institutionen inrättad från den 1 januari 1949.</i>			
<i>Anmärkingar till staten:</i>			
1. För professor kan lönen efter 5 år höjas med 1 000 kronor.			
2. För prosektor kan lönen efter 5 år höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.			
Summa kronor	—	—	31 500

- b. Ålderstillägg, *förslagsvis* kronor 2 000
 c. Ersättningar till vikarierande akademiska lärare, *förslagsvis* » 100 kronor 31 200

II. Vissa tjänstemän vid högskolan och dess institutioner m. m.

1. Arvode och särskild ersättning, bestämd av Kungl. Maj:t kronor 1 800
 2. Arvoden och ersättningar åt viss tillfällig personal, *förslagsvis* » 30 000
 Summa kronor 31 800

Sammandrag:

I. Professorer och lärare m. fl.	kronor 31 200
II. Vissa tjänstemän vid högskolan och dess institutioner m. m.	» 31 800
	<hr/> Summa kronor 63 000;

5. godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 16 april 1948 förordade grunder för samarbete med Göteborgs stad i fråga om anordnande och drift av den medicinska högskolan i Göteborg, däri inbegripet även samordningen av den medicinska högskolans bibliotek med Göteborgs stadsbibliotek;

6. för budgetåret 1948/49 under åttonde huvudtiteln anvisa:

- a) till *Medicinska högskolan i Göteborg: Avlöningar* ett förslagsanslag av 63 000 kronor,
- b) till *Medicinska högskolan i Göteborg: Utrustning* ett reservationsanslag av 300 000 kronor,
- c) till *Medicinska högskolan i Göteborg: Anskaffande av vetenskaplig litteratur till biblioteket* ett reservationsanslag av 25 000 kronor,
- d) till *Medicinska högskolan i Göteborg: Organisationskommittén: Förvaltningskostnader m. m.* ett förslagsanslag av 50 000 kronor,

7. till *Nybyggnad för medicinska högskolan i Göteborg* för budgetåret 1948/49 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 150 000 kronor.

B. att motionerna I: 378 och II: 543 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 22 juni 1948.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Lindström, Gränebo, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Mannerskantz, Heiding, Gustaf Iwar Anderson, fröken Andersson, herrar Sundelin, Johan Eric Ericson och Hesselbom; samt

från andra kammaren: herrar Eriksson i Stockholm, Ward, Malmberg i Skövde, Andersson i Malmö, Rubbestad, Mårtensson, Wallentheim, Petersson i Dahl, Åkerström, Holmström, Hoppe och Birke.

A v t a l

mellan Kungl. Maj:t och kronan, nedan kallad staten, samt Göteborgs stad, nedan kallad staden, angående anordnande av en medicinsk högskola i Göteborg.

B y g g n a d e r.

Preklinisk undervisning.

1. Staden uppläter åt staten inom Sahlgrenska sjukhusets område erforderligt tomtutrymme för anordnande på statens egen bekostnad av följande, för preklinisk (teoretisk) undervisning av medicine studerande samt vetenskaplig forskning avsedda institutioner:

- a) anatomisk,
- b) histologisk,
- c) fysiologisk,
- d) medicinsk-kemisk,
- e) farmakologisk.

Rörande patologisk-anatomisk respektive bakteriologisk institution, vilka jämväl erfordras för den medicinska undervisningen, stadgas här nedan.

Institution i rätts- och statsmedicin förutsättes komma att anordnas i samband med Göteborgs rättsläkarstation och bekostas av staten.

2. De under föregående punkt, momenten a)–e), angivna institutionerna jämte för desamma gemensamma lokaler, såsom föreläsningssalar, bibliotek, samlingsrum, djurstallar, verkstadsutrymmen m. m. inrymmas i ett gemensamt byggnadskomplex, förlagt till sjukhusets västra, intill Göteborgs botaniska trädgårds naturpark gränsande del (västra institutionsbyggnaden).

3. Genom stadens försorg uppföres mellan nuvarande laboratoriebyggnaden vid Sahlgrenska sjukhuset och Ehrenströmsgatan ett byggnadskomplex, inrymmande patologisk-anatomisk respektive bakteriologisk institution ävensom kapell och föreläsningssal (östra institutionsbyggnaden). Dessa institutioner och utrymmen äro avsedda dels för stadens behov och dels för den medicinska undervisningen och forskningen.

Ritningar till nu ifrågakvarande byggnadskomplex skola av staden för godkännande i avseende å lokaler för undervisning och forskning underställas den medicinska högskolans lärarkollegium eller, om sådant icke finnes, den kommitté eller det organ, som är målsman för den medicinska undervisningen i Göteborg.

4. Staten äger att utan avgift nyttja under punkt 1 angivet tomtutrymme, så länge medicinsk undervisningsverksamhet bedrives inom därå uppförd byggnad.

5. Staten äger att på sin bekostnad ansluta den västra institutionsbyggnaden till sjukhusets avloppssystem. Likaledes äger staten att på sin bekostnad anordna underjordisk kulvertförbindelse mellan denna institutionsbyggnad och paviljong 1 vid sjukhuset.

6. Staden förbinder sig att anordna underjordisk kulvertförbindelse mellan sjukhusets kvinnoklinik I och östra institutionsbyggnaden.

7. Uppförandet av den västra institutionsbyggnaden förutsätter rivning av befintlig reservepidemipaviljong. Rivningen bekostas av staten, som därjämte förbinder sig att icke, vare sig helt eller delvis, fordra återbetalning av det bidrag, som staten lämnat till paviljongens uppförande.

Vårdplatserna inom nu ifrågavarande reservepidemipaviljong skola efter rivningen icke inräknas i det antal vårdplatser för stadens epidemisjukvård, vartill staden erhållit eller kan komma att erhålla statsbidrag.

8. Uppförandet av den östra institutionsbyggnaden förutsätter rivning av nuvarande kapell- och obduktionsbyggnad samt djurstall.

9. Kostnaderna för det i punkt 3 angivna byggnadskomplexet ävensom för i punkt 6 angivna kulvertförbindelse och i punkt 8 omnämnda rivning bestridas av staden, dock att staten lämnar bidrag därtill med 50 procent, beräknat å de verkliga kostnaderna.

Genom att lämna ovanberörda byggnadsbidrag tillförsäkras staten att, så länge Sahlgrenska sjukhuset drives, använda de för undervisning och forskning upplåtna utrymmena såsom den medicinska högskolans patologisk-anatomiska respektive bakteriologiska institutioner men erhåller icke någon del i äganderätt till tomt eller byggnader.

10. Staden ställer till förfogande allt patologiskt-anatomiskt och bakteriologiskt material, som staden förfogar över, och som erfordras för undervisning — preklinisk såväl som klinisk — och forskning i dessa ämnen.

Klinisk undervisning.

11. För de studerandes kliniska (praktiska) undervisning upplåter staden följande kliniker, avdelningar m. m. vid:

A. Sahlgrenska sjukhuset:

medicinska klinikerna I och II
 kirurgiska » I och II
 ögonkliniken
 öronkliniken
 psykiatriska kliniken
 centralanstalten för radioterapi
 kvinnokliniken II samt
 — efter sjukhusets tillbyggnad —
 ortopedisk klinik
 neurologisk »
 neurokirurgisk klinik

B. Göteborgs barnsjukhus:

medicinska kliniken

C. Holtermanska sjukhuset:

klinikerna för hud- och könssjukdomar

D. Renströmska sjukhuset:

samtliga tuberkulosavdelningar

E. Göteborgs epidemisjukhus:

samtliga avdelningar

F. Vasa sjukhus:

visst kliniskt material.

Upplåtelsen avser förutom vårdavdelningar även gemensamma anläggningar vid respektive sjukhus, såsom röntgenavdelningar, laboratorier och avdelningar för fysikalisk terapi samt till de angivna klinikerna och avdelningarna hörande polikliniker, mottagnings- och isoleringsavdelningar, allt i den utsträckning, som för undervisning och forskning är erforderlig.

Den här ovan angivna kvinnokliniken II vid Sahlgrenska sjukhuset, klinikerna för hud- och könssjukdomar vid Holtermanska sjukhuset, epidemisjukhuset samt Vasa sjukhus äro avsedda att överflyttas till en planerad ny sjukhusanläggning i stadens östra del. Om anordnandet av de nya klinikerna och avdelningarna skall särskild överenskommelse träffas mellan staten och staden.

12. Staden förklarar sig villig att, i den mån så framdeles av staten påkallas, efter därom träffad särskild överenskommelse, för undervisnings- eller forskningsändamål upplåta även andra nu vid stadens sjukhus befintliga eller nytillkommande kliniker, avdelningar eller andra anläggningar.

13. Genom stadens försorg anordnas följande lokaler för den kliniska undervisningen.

A. Vid Sahlgrenska sjukhuset (i samband med sjukhusets planerade till- och ombyggnad):

- a) 1 större föreläsningssal (för omkring 150 personer) med tillhörande utrymmen;
- b) 2 mindre föreläsningssalar (vardera för omkring 30 personer) med tillhörande utrymmen;
- c) 1 neurofysiologiskt laboratorium;
- d) arbets- och laboratorieutrymmen för klinikernas läkare;
- e) 3 jourrum för studerande;
- f) 1 kurssal med laboratorie- och skrivrum för undervisningen i klinisk laboratorieteknik;
- g) 2 kurssalar med tillhörande utrymmen för undervisningen i oftalmiatrik respektive oto-rhino-laryngologi;
- h) dag- och skrivrum för de studerande; samt
- i) utökning av personalkök och -matsalar.

B. Vid Renströmska sjukhuset:

- j) 2 demonstrations- och laboratorierum.

Ritningar till förestående lokaler upprättas i samråd med den medicinska högskolans lärarkollegium eller, om sådant icke finnes, den kommitté eller det organ, som är målsman för den medicinska undervisningen i Göteborg.

14. Kostnaderna för de i punkt 13 angivna lokalerna bestridas av staten, dock att staten lämnar bidrag därtill med 50 procent, beräknat å de verkliga kostnaderna för lokalerna i fråga.

U t r u s t n i n g.

Preklinisk undervisning.

15. Staten svarar ensam för utrustningen av de i punkt 1, momenten a)–e), angivna institutionerna.

16. Utrustningen av den patologisk-anatomiska institutionen, inberäknat därtill hörande kapell och föreläsningssal, ombesörjes och bekostas av staten utom vad gäller utrymmen, som avses för och disponeras av staden för stadens undersökningsverksamhet. Utrustningen av sistnämnda utrymmen bekostas av staden.

Staden förbinder sig att kostnadsfritt för staten till den patologisk-anatomiska institutionen överföra inom Sahlgrenska sjukhusets nuvarande patologisk-anatomiska laboratorium befintlig, för undervisnings- och forskningsändamål användbar instrument-, apparat- och liknande utrustning ävensom handböcker och litteratur.

17. Utrustningen av den bakteriologiska institutionen ombesörjes och bekostas av staden utom vad gäller utrymmen, som avses och disponeras för undervisning och forskning. Utrustningen av sistnämnda utrymmen bekostas av staten.

Staden ställer utan kostnad för staten i stadens ägo inom nuvarande bakteriologiska laboratorium varande, för undervisning och forskning användbar instrument-, apparat- och liknande utrustning till förfogande.

Klinisk undervisning.

18. Möbler, armatur och liknande utrustning till de i punkt 13 upptagna lokalerna bekostas av staden, dock att staten lämnar bidrag därtill med 50 procent, beräknat å den verkliga kostnaden därför.

Instrument, apparater och liknande utrustning, som erfordras för undervisning och forskning, anskaffas och bekostas däremot av staten.

Drift.

Preklinisk undervisning.

19. Staden tillhandahåller den i punkt 1 angivna institutionsbyggnaden behövt värme, vatten, gas och elektrisk energi.

Härför erforderliga ledningar mellan stadens (sjukhusets) distributionsnät och institutionsbyggnaden samt för mätning av förbrukningen erforderliga mätinstrument anordnas och bekostas av staden.

För förbrukat värme erlagger staten ersättning till staden efter samma grunder, som tillämpas i fråga om leverans av värme till Sahlgrenska sjukhuset från stadens sjukhusdirektions värme- och kraftverk för sjukhusen i Änggården.

För enligt mätare förbrukat vatten, gas och elektrisk energi erlagger staten ersättning till staden enligt vid varje tillfälle för Sahlgrenska sjukhuset gällande taxor.

20. Staten bestrider ensam alla med driften och underhållet av de i punkt 1 momenten a) till och med e) angivna institutionerna förenade kostnader av vad slag de vara må.

21. Beträffande den under punkt 3 angivna patologisk-anatomiska institutionen tillsätter, avlönar och pensionerar staten den personal, som är föranledd av undervisning och forskning, medan staden tillsätter, avlönar och pensionerar personal, som erfordras för undersökning av sådant patologisk-anatomiskt material, som ej behövs för undervisning och forskning (del av rutinundersökningar).

Kostnaderna för underhåll av den patologisk-anatomiska institutionen bestridas av staden, medan staten svarar för kostnaderna för värme, vatten, gas och elektrisk energi.

Övriga av driften vid den patologisk-anatomiska institutionen föranledda kostnader bestridas av staten i den mån de avse undervisning och forskning samt av staden i den mån de gälla stadens undersökningsverksamhet.

22. Personalen vid den under punkt 3 angivna bakteriologiska institutionen tillsättes, avlönas och pensioneras av staden med undantag av sådan personal, som föranledes av undervisning och forskning, och som tillsättes, avlönas och pensioneras av staten.

Kostnaderna för den bakteriologiska institutionens underhåll bestridas av staden, som även bestrider kostnaderna för värme, vatten, gas och elektrisk energi.

Övriga av driften vid den bakteriologiska institutionen föranledda kostnader bestridas av staden med undantag av kostnader, som föranledas av undervisning och forskning och avse materiel, försöksdjur, instrument, apparater och därmed jämförligt. Sistnämnda kostnader bestridas av staten.

Klinisk undervisning.

23. Överläkare eller laboratorieföreståndare i överläkarställning, som tillika är professor eller laborator vid den medicinska högskolan, tillsättes av staten. Stadens sjukhusdirektion äger dock rätt att innan tillsättningsärendet överlämnas till kanslern för rikets universitet avgiva yttrande beträffande de å förslagsrum uppsattas lämplighet såsom överläkare respektive laboratorieföreståndare.

Över kallelse till professur skall stadens sjukhusdirektion beredas tillfälle yttra sig ur samma synpunkter, som nyss nämnts.

Professorerna och laboratorerna intaga i sin egenskap av överläkare respektive laboratorieföreståndare, i den mån ej annorlunda stadgas i av Kungl. Maj:t fastställt reglemente för stadens sjukhus, samma ställning till stadens sjukhusdirektion som övriga överläkare respektive laboratorieföreståndare vid stadens sjukhus samt äro pliktiga att efterkomma de anordningar för klinikernas och laboratoriernas drift, som sjukhusdirektionen äger vidtaga, ävensom att ställa sig till efterrättelse för stadens sjukhus gällande bestämmelser, som icke strida mot detta avtal.

24. I punkt 23 angivna professorer och laboratorer avlönas och pensioneras av staten. Staden bestrider dock kostnaden för särskilt övedläkararvode, som förutsättes komma att utgå till nämnda befattningshavare från staden.

25. Övrig för den kliniska undervisningen och forskningen erforderlig personal av vad slag den vara må tillsättes, avlönas och pensioneras av staten, dock att staden bidrager med en tredjedel av avlöningen åt och semesterkostnaden för kliniska amanuenser.

Lärare, amanuenser, assistenter och övrig för undervisning och forskning anställd personal ävensom de studerande äro pliktiga att ställa sig till efterrättelse de bestämmelser, som gälla för vederbörande sjukhus och dess verksamhet, i den mån bestämmelserna ej strida mot vad som fastställts för undervisning och forskning.

Ordningsföreskrifter för i föregående stycke avsedd personal ävensom studerande fastställas av stadens sjukhusdirektion efter hörande av den

medicinska högskolans lärarkollegium, eller, om sådant icke finnes, den kommitté eller det organ, som är målsman för den medicinska undervisningen i Göteborg.

Ordningsföreskrifter beträffande undervisning och forskning i den mån de beröra sjukvården få ej fastställas med mindre stadens sjukhusdirektion beretts tillfälle yttra sig däröver.

26. För sjukvården behöflig personal tillsättes, avlönas och pensioneras av staden.

27. Kostnaderna för underhåll av samt värme, vatten, gas och elektrisk ström till i punkt 13 angivna lokaler bestridas av staden.

28. Övriga kostnader för driften av för undervisningsändamål upplåtna sjukhus bestridas av staden, dock att staten bestrider kostnaden för materiel till undervisning och forskning.

29. Såsom bidrag till driften av för undervisningsändamål upplåtna sjukhus erlägger staten årligen 10 procent av den del av driftkostnaderna vid respektive sjukhus, som efter antalet vård dagar belöper på av undervisningen disponerade vårdplatser.

I driftkostnader, som läggas till grund för beräkningen av statens bidrag, skola ingå följande utgifter:

avlöningar, pensioner m. m. till personal, som icke är uppförd på den medicinska högskolans stat;

expeditionskostnader;

diverse;

läkemedel;

förbrukningsartiklar m. m. för sjukvården;

kosthåll;

värme, elektrisk energi, lyse och vatten;

tvätt och renhållning;

inventariers underhåll och komplettering;

fastigheters underhåll;

hyror.

Summan av förestående utgifter fördelas på summan av vård dagarna vid respektive sjukhus. Den sålunda erhållna kostnaden per vård dag (dagkostnaden) lägges till grund för beräkningen av statens bidrag under iakttagande av att den icke må överstiga medeldagkostnaden för samma år vid undervisningssjukhusen. Till undervisningssjukhus hänföres i detta sammanhang icke Allmänna barnbördshuset i Stockholm.

Undantagna från nu ifrågavarande driftbidrag äro

vid Sahlgrenska sjukhuset

vårdplatserna inom centralanstalten för radioterapi;

vid Renströmska sjukhuset

samtliga vårdplatser;

vid Göteborgs epidemisjukhus

samtliga vårdplatser och

vid Vasa sjukhus

samtliga vårdplatser.

Särskilda bestämmelser.

30. Rörande pensionering av sådana befattningshavare, som vid undervisningens införande övergå från stadens till den medicinska högskolans stat gäller, att staden respektive staten bestrider kostnaden för vederbörande befattningshavares pension endast med ett mot tjänstetiden hos staden respektive staten svarande belopp av pensionen.

31. Staden utser styresmän för samtliga i detta avtal berörda sjukhus ävensom styresman (prefekt) för den bakteriologiska institutionen vid Sahlgrenska sjukhuset, medan staten utser styresman (prefekt) för den patologisk-anatomiska institutionen vid samma sjukhus.

32. Den medicinska högskolans lärarkollegium äger utse två representanter i stadens sjukhusdirektion, vilka beträffande alla ärenden, som sammanhånga med den medicinska högskolans verksamhet, äga deltaga i överläggningarna men ej i besluten samt att få sin mening antecknad till protokollet.

Föredragningslista skall såvitt möjligt i god tid före varje sammanträde med sjukhusdirektionen tillställas berörda representanter.

33. De i detta avtal berörda sjukhusen äro i likhet med stadens sjukhus i övrigt avsedda för vård av sjuka från Göteborgs stad.

34. Detta avtal berör ej den rätt, staden enligt eljest gällande bestämmelser må äga att erhålla statsbidrag till uppförande och drift av i avtalet omnämnda sjukhus.

35. Uppkommande meningsskiljaktigheter rörande tolkningen och tillämpningen av detta avtal skola avgöras genom skiljedom enligt lag (lagen om skiljemän).
